

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24314/2024
03.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца „Градитељ - пројект“ д.о.о. Ковин, чији је пуномоћник Никола Мађинац адвокат из ..., против туженог Јавног бележника АА из ..., чији је пуномоћник Душан Спасојевић адвокат из ..., ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2635/24 од 21.08.2024. године, у седници одржаној 03.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2635/24 од 21.08.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву П 13/23 од 25.01.2024. године, ставом првим и другим изреке, одбијени су тужбени захтеви тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу тиме што је одбио да изврши оверу анекса уговора о купопродаји који је закључен 25.10.2021. године између тужиоца као продавца и ББ као купца, иако му је решењем Основног суда у Смедереву од 08.02.2022. године наложено да изврши потврђивање (солемнизацију) означеног анекса уговора о купопродаји непокретности, а што је противно одредбама члана 340. тачка 1. КЗ и члана 150. став 3. тачка 9. Закона о јавном бележништву, те да таквим поступањем тужени игнорише правноснажно решење Основног суда у Смедереву од 08.02.2022. године и поступа селективно, да се наложи туженом да поступи по означеном решењу и изврши оверу означеног анекса и да му се забрани да настави са игнорисањем извршења напред описане радње, под претњом принудног плаћања новчаног износа 10.000,00 динара по дану, почев од 25.10.2021. године, односно од 08.11.2021. године са каматом, све док тужени не изврши означену радњу, и да се утврди да тужени противправно, несавесно и неморално поступа према тужиоцу из разлога ближе наведених у изреци те пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 37.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2635/24 од 21.08.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда

Вишег суда у Смедереву П 13/23 од 25.01.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП у вези са чланом 41. став 4. Закона о забрани дискриминације, Врховни суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Осим наведене битне повреде, ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП могу бити битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 6, 8, 10, и 11. ЗПП овог закона, под условом да су истицане у жалби, односно да су учињене у поступку пред другостепеним судом, као и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. овог закона које су учињене у поступку пред другостепеним судом. Указивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП није основано, јер се не ради о неправилној примени одредаба парничног поступка у поступку пред другостепеним судом које су биле или могле да буду од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Тужбом поднетом 17.01.2023. године, тражи се утврђење да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу, с обзиром на лична својства тужиоца и законског заступника тужиоца јер је одбио да поступи по захтеву тужиоца и изврши потврђивање (солемнизацију) уговора о купопродаји непокретности од 10.09.2021. године, да се забрани туженом даље вршење радње дискриминације и наложи извршење радње ради уклањања последица дискриминаторског поступања.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 22.10.2021. године поднео захтев туженом ради потврђивања (солемнизације) уговора о купопродаји непокретности закљученог 10.09.2021. године између тужиоца и ББ, а дана 08.11.2021. године и допуну захтева. Тужени је решењем ОПУ:1251-21 од 09.11.2021. године одбио захтев тужиоца, позивајући се на члан 53. Закона о јавном бележничтву. Решењем Основног суда у Смедереву од 07.12.2021. године одбијен је приговор тужиоца и потврђено наведено решење Јавног бележника. Одлучујући о жалби тужиоца, Виши суд у Смедереву је решењем Гж ЈБ 1/21 укинуо решење Основног суда у Смедереву и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак. Правноснажним решењем Основног суда у Смедереву од 08.02.2022. године усвојен је приговор овде тужиоца, укинуто решење Јавног бележника од 09.11.2021. године и истом наложено да предузме службену радњу потврђивања (солемнизације) приватне исправе - означеног уговора и анекса уговора. По пријему означеног решења Основног суда у Смедереву тужени је поднео захтев Јавнобележничкој комори Србије за изузеће у односу на службену радњу потврђивања наведеног анекса уговора, а закључком од 21.02.2022. године тужени је изузет из поступка солемнизације означеног анекса уговора и закључак је достављен тужиоцу. Тужени је 30.03.2022. године извршио потврђивање (солемнизацију) предметног уговора о купопродаји непокретности, а није извршио потврђивање (солемнизацију) анекса тог уговора.

Нижестепени судови су утврдили да описане радње туженог за које тужилац у чињеничним наводима тужбе и приложеним доказима тврди да представљају дискриминаторско понашање немају такав карактер, из разлога што такво поступање туженог није доведено у везу са личним својствима тужиоца или његовог законског заступника као повезаног лица, односно тужилац није учинио вероватним да описане радње туженог представљају дискриминаторско понашање у смислу члана 2. став 1. тачка 1. и чланова 3 до 15 Закона о забрани дискриминације.

По налажењу ревизијског суда, с обзиром на тражену правну заштиту и утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбене захтеве тужиоца, па се ревизијом неосновано оспорава правилност примене материјалног права.

Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације.

Законом о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/2009) одређено је значење израза „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“, као и значење израза „лице“ и „свако“ (члан 2. став 1. и 2.). Према тој одредби, главно обележе дискриминације је неоправдано прављење разлике између лица с обзиром на неко њихово лично или претпостављено својство, а заштита од дискриминације пружа се и правном лицу које је регистровано, односно обавља делатност на територији Републике Србије.

Из наведених законских одредби произилази да је за утврђење дискриминације односно дискриминаторског поступања потребно да се лице које тражи заштиту налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друго лице у односу на које сматра да је дискриминисано, да је прављење разлике неоправдано и везано за неко лично својство дискриминисаног лица, а уколико се лице које тражи судску заштиту не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема.

Тужилац није у складу са правилом о терету доказивања из члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације учинио вероватним да је тужени извршио акт дискриминације (да је тужилац неједнако третиран и стављен у неповољнији положај у поступку овере уговора и анекса тог уговора у односу на друга лица која су у истој или битно сличној ситуацији с обзиром на лична својства тужиоца односно његовог законског заступника које наводи у тужби). Због тога је правилан закључак нижестепених судова да није извршена дискриминација тужиоца по било ком основу, на посредан или непосредан начин, па се у овом спору неосновано тражи судска заштита од дискриминације и накнада материјалне штете.

Због изнетог, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**